

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KONINIE
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У КОНІНІ
UNIwersytet Narodowy w Użhorodzie
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
POŁUDNIOWO-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМИШЛІ

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM XII: BADANIA JAKOŚCIOWE
KU POPRAWIE ŻYCIA CZŁOWIEKA**

Pod redakcją:

Jan Grzesiak, Ivan Zymomyra, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM XII: ЯКІСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ**

За редакцією:

Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Przemyśl
2022

Конін – Ужгород – Перемишль
2022

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XII: Якісні дослідження для покращення життя людини / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомя, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль: Посвіт, 2022. 228 с.

Rozwoj nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XII: Badania jakościowe ku poprawie życia człowieka / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl: Poswit, 2022. 228 s.

ISBN 978-617-8003-18-0

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей XII-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. J.Grzesiak; dr hab., prof. I.Zymomyra; dr hab., prof. M.Zymomyra; V.Boichuk; dr hab., prof. V.Halunko (executive editor); dr P.Davydov; dr hab., prof. W.Ilnytskyj; dr hab., prof. J.Kuzmenko; dr hab., prof. O.Dobrowolska; dr hab., prof. T.Mishenina; dr hab., prof. K.Nowakowska; dr hab., prof. O.Newmerzycka; dr hab., prof. A.Peczarskyj; dr H.Wojciechowska; dr R.Żowtani; dr O.Zymomyra; dr M.Pahuta.

Redakcyjna kolegia:

д-р габ, проф. Я.Гжесяк; д-р філол. н., проф. І.Зимомя; д-р філол. н., проф. М.Зимомя; В. Бойчук; д-р юрид. н., проф. В. Галуцько (відповідальний секретар); канд. філософ. н., доц. П.Давидов; д-р іст. н., проф. В.Ільницький; д-р пед. н., проф. Ю.Кузьменко; д-р філол. н., проф. О.Добровольська; д-р пед. н., проф. Т.Мішеніна; д-р габ, проф. К.Новаківська; д-р пед. н., проф. О.Невмержицька; д-р філол. н., проф. А.Печарський; д-р Г.Войтехівська; канд. філол. н., доц. Р.Жовтани; канд. філол. н., доц. О.Зимомя; канд. пед. н., доц. М.Пагута.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński
dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінський
д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8003-18-0

© Я. Гжесяк, І. Зимомя, В. Ільницький, 2022
© Посвіт, 2022

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Антонюк Я., Ільницький В.** До питання обміну населенням між УРСР та ЧСР: чинник ОУН.....
- Екман М., Бурман К.** Методико-виконавські засади збірки п'єс-трансформерів «Інтервалія» Анастасії Комлікової в історії сучасної української фортепіанної педагогіки.....
- Зимомря М., Зимомря О.** Трансформація образів у пісенному просторі Йосипа Фиштика.....
- Косилова О., Зіноватна Л.** Особливості виконання оркестрової партитури в перекладенні для фортепіано. Способи подолання фактурних труднощів.....
- Кривошина Б.** Матеріали періодичної преси 90-х рр. ХХ ст. як джерело до вивчення Першої світової війни.....
- Мальшина К.** Словенський друк про Україну у 1938–1940 рр.
- Приходько М.** Радикальна віха польського громадсько-політичного руху наприкінці 19 століття.....
- Путря Н.** Київська фортепіанна школа. Історія становлення.....
- Синкевич Н.** Борис Лятошинський – видатний представник української музичної культури.....
- Шудло М., Фриз П.** Танець як засіб соціалізації творчої особистості.....
- Ядловська О.** Культурологічні та релігійні засади гендерного питання в країнах ісламу.....

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

- Атаманчук В., Атаманчук П.** Сторітелінг у контексті цифрових проєктів з гуманітарних наук.....
- Барановська О.** Розвиток соціальної взаємодії учнів початкової школи засобами підручника.....
- Блудова Ю., Ільїна О.** Особливості використання коміксів як інтерактивного методу навчання.....
- Галів М., Бурковська З.** Гендерний підхід до виховання морально-вольових рис у дітей (на основі праць В. Сухомлинського).....
- Горват М.** Сутність підготовки вчителів до реалізації ігрових методів навчання.....
- Ільницька К.** Реалізація освітнього процесу для іноземних здобувачів вищої освіти в умовах запровадження воєнного стану.....
- Калініченко З.** Актуальні проблеми професійної підготовки сучасних фахівців.....
- Канюк О., Кіш Н., Кіш-Вайда Г.** До питання підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови у сучасному світі.....

Кіш Н., Канюк О., Кіш В. Вплив лінводидактичного підходу на формування культури іншомовного професійного спілкування майбутніх ІТ-фахівців.....	
Кравченко-Дзондза О., Лядик З. Формування інформаційно-аналітичних умінь і навичок учнів початкової школи на уроках читання.....	
Кудзіновська І., Трофименко В. Використання візуальних технічних засобів для дистанційного навчання математичних дисциплін.....	
Кузьма-Качур М. Нові можливості та інструменти у забезпеченні якісної природознавчої компетентності майбутніх учителів початкової школи.....	
Куриш Н., Кадук А. Реалізація формальної освіти Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області в умовах сучасних викликів.....	
Лазарева А. Організація проведення лабораторних занять з курсу «Методологія і методи емпіричних досліджень» у підготовці майбутніх психологів.....	
Мальована О. Використання навчальної платформи Teams у закладах ЗП(ПТ)О.....	
Мешко Г., Мешко О. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів як актуальна проблема теорії і практики професійної підготовки.....	
Олефір О. Сучасний стан діагностики порушень писемного мовлення у молодших школярів.....	
Панько О. Специфіка організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови (англійської) на факультеті туризму.....	
Рувовар У. Mediation im DaF-Unterricht: Das neue Normal.....	
Підгайчук С., Шевчук В., Смутко С., Блінніков Г. Розвиток просторової уяви слухачів в умовах дистанційного викладання технічних дисциплін.....	
Поліщук Н. Феномен здоров'я як основа формування здоров'язбережувальної компетентності особистості.....	
Ростока М. Інформаційно-аналітичний інструментарій кваліметричного підходу в системі підготовки наукових кадрів.....	
Rudyk O., Chernyavsky V. Professional training of magistr on the basis of SolidWorks.....	
Слижук О. Використання цифрових додатків до підручника української літератури у процесі формування читацької грамотності учні.....	
Стецина Г. Теоретичні основи формування ключових компетентностей учнів початкової школи засобами мовно-літературної освітньої галузі.....	
Філімонова І. Результати діагностики рівня мотивації майбутніх бакалаврів професійної (професійно-технічної) освіти під час вивчення фахових дисциплін.....	
Харкавців І. Філософсько-соціологічні дослідження творчості.....	
Харкавців І. Формування творчої особистості педагога в процесі самореалізації.....	
Шеклебей Г., Кравченко-Дзондза О. Формування в учнів початкової школи навичок самостійної читацької діяльності.....	
Яценко Т. Зміст підручника української літератури в контексті вимог міжнародного дослідження PISA.....	

ФІЛОЛОГІЯ

- Александрович Т., Малинка М.** Василь Довгович як один із представників українського бароко.....
- Василенко О., Подзізей М.** Особливості вживання прислів'їв і приказок в сучасній англійській мові (лінгвокультурологічний аспект).....
- Василенко О., Ярмолюк О.** Лінгвістичні характеристики вираження гендерної рівності в англomовному і українському дискурсі.....
- Есенова Е.** Двомовність як психологічний аспект взаємодії мов.....
- Зимомря М., Зимомря І.** Кольористика творчості Олександра Масляника.....
- Kulka В.** *Obrazki Srebrnej Ziemi Mykoły Zymomyri*.....
- Плющик О.** Модус сповідальності в романі Любові Голоти «Епізодична пам'ять».....
- Поліщук О.** Особливості художнього осмислення історичних подій у творчості Гілари Мантел.....
- Стрельцова В.** Іронія у британській політичній лінгвокультурі.....
- Харкавців І., Ших Л.** Етнокультурний аспект фразеологічних одиниць з флористичним компонентом.....
- Царук А.** Камертон новелістики Миколи Зимомрі: засоби вираження часу й простору.....

СУСПІЛЬНІ НАУКИ. ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

- Демків А., Єременко С., Пруський А., Власенко Є.** Проведення моніторингу та прогнозування виникнення пожеж: зарубіжний досвід на прикладі Китаю.....
- Дуля А.** Забруднення Світового океану.....
- Зайцева І.** Шкідники і хвороби листя *Acer tataricum* L. у зелених насадженнях правобережної частини м. Дніпро.....
- Зорін Д.** Екологічна безпека Дністровського екокоридору національної екологічної мережі України.....
- Іванченко О.** Фітосанітарний стан деревних насаджень паркового комплексу Соборної площі м. Дніпро.....
- Краснобокий Ю., Ткаченко І., Ільніцька К.** Роль освіти і науки в концепції сталого розвитку.....
- Кузьменко Ю.** Земля як об'єкт права власності.....
- Радловська К.** Екологічний моніторинг навколишнього середовища для територій районів Прикарпаття.....
- Рубан Д.** Стан розвитку громадянського суспільства через призму діяльності інститутів громадянського суспільства.....
- Сидоренко В., Демків А., Тищенко В.** Методологія аналізу ризику впливу шкідливих факторів навколишнього середовища на здоров'я населення.....
- Юрош В.** Державно-церковні відносини: сутність соціально-наукових та політико-теоретичних дискусій.....

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Закаляк Н., Гарко М. Засоби реабілітаційного впливу при функціональних порушеннях опорно-рухового апарату.....

Закаляк Н., Кривенко О. Проблема остеохондрозу поперекового відділу хребта.....

Закаляк Н., Ошієвський Р. Роль фізичних терапевтів у відновленні після інсульту.....

Закаляк Н., Строцька І. Застосування дихальної гімнастики в реабілітації постковідних хворих.....

Закаляк Н., Струк Р. Особливості реабілітації хворих з афазіями різного ступеня тяжкості.....

Марков Р. Правоохоронні органи як суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.....

Фігура О., Херло Є. Порушення зору у постінсультних пацієнтів та ерготерапевтичні методи його корекції.....

Відомості про авторів.....

галися об'їдання листків. Горіх грецький має на листках патологічні утворення – гали та листові лишайники на стовбурах.

Таким чином, за результатами оцінки життєвого стану паркового комплексу Соборної площі м. Дніпро встановлено, що більша частина деревних насаджень відносяться до ослаблених (помірно та середньо). Серед таких рослин переважають бузок звичайний, робінія звичайна, в'яз низький, гірकोкаштан звичайний, софора японська. Рослин без ознак ослаблення виявлено лише 21,0 % щодо усіх насаджень. Сам деревостан паркового комплексу охарактеризований також як ослаблений.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев В.А. Диагностика жизненного состояния деревьев и древостоев. *Лесоведение*. 1989. № 4. С. 51–57.

2. Анисимова Л.Б. Особенности биогенной миграции тяжелых металлов в парках г. Днепропетровска. *Проблемы озеленения крупных городов: альманах*. М.: Прима-М., 2005. Вып. 11. С. 210–212.

3. Иванченко О., Иванчук К. Видове різноманіття деревних насаджень паркового комплексу Соборної площі м. Дніпро. *Розвиток сучасної освіти і науки: Результати, проблеми*: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Ужгород – Херсон – Кривий Ріг, 26 квітня 2019 р.). Ужгород, 2019. С. 244–246.

4. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Світ, 2005. 454 с.

5. Левон Ф.М. Зеленые насаждения в антропогенно трансформированной среде. К.: ННЦ ИАЭ, 2014. 320 с.

6. Мальцева С.Ю. Дендрофлора міста Генічеськ (Херсонська область, Україна). *Вісник Харківського Національного аграрного університету*. Серія Біологія. 2016. Вип. 2 (38). С. 106–114.

7. Определитель высших растений Украины / Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. Киев: Наукова думка, 1987. 548 с.

8. Якубов Х.Г. Экологический мониторинг зеленых насаждений Москвы. М.: Стагирит-Н, 2006. 264 с.

**Юрій КРАСНОБОКИЙ, Ігор ТКАЧЕНКО,
Катерина ІЛЬНИЦЬКА**
(Умань, Україна)

РОЛЬ ОСВІТИ І НАУКИ В КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Парадигмою майбутнього розвитку людської цивілізації є концептуальні засади сталого розвитку, які були схвалені ООН у 1987 році. Вони спрямовані на розв'язання сучасних проблем людства з урахуванням його потреб у майбутньому. Сталий розвиток трактується як концепція справедливого розподілу можливостей між теперішнім і майбутніми поколіннями [1].

Через 15 років (у 2002 році) на Всесвітньому саміті у Йоганнесбурзі було відмічено, що на той час суттєвих успіхів у реалізації програми сталого розвитку не було досягнуто. Було названо й основну причину цього явища – недостатню увагу до

одного з найважливіших дієвих механізмів сталого розвитку – освіти. З тих пір минуло ще 20 років, а ознаки кризи (у системі вітчизняної освіти і науки) лише поглиблюються [2]. Одним з недоліків системи освіти всіх рівнів, який унеможливує стабільність розвитку людського соціуму, полягає в недостатньому рівні екологічних знань, практичній відсутності системи національно-патріотичного, культурного, етичного та естетичного виховання.

Саме з огляду на вище сказане в переважній більшості цивілізованих країн національними освітніми стратегіями стає розвиток природничих наук як техніко-технологічного базису матеріальних виробництв, імплементація найновіших досягнень природничих наук у навчальні програми університетів та екологізація освіти як одна з найважливіших умов вирішення проблеми збереження стабільності природного середовища і забезпечення сталого розвитку суспільства.

Сприйняття оточуючого світу як цілісної динамічної системи взаємозв'язку природи, людини і суспільства, вимагають постійного оновлення змісту освіти, удосконалення методів, форм і засобів навчання, які б відповідали найновішим досягненням науки і відображали комплексний підхід до розвитку суспільства, економіки і оточуючого середовища.

Для опанування основними положеннями концепції сталого розвитку необхідний науково обґрунтований механізм навчання, кінцевою метою якого має бути сформована у суб'єктів навчального процесу особиста відповідальність за глобальні процеси. Основою такого механізму мають бути: отримання фундаментальних природничо-наукових знань, розуміння широких інтеграційних зв'язків між навчальними дисциплінами, системне мислення, неперервність освіти, екологізація дисциплін природничо-наукового циклу.

З цієї метою в галузі технічної освіти необхідно робити акценти на здатність майбутніми спеціалістами вирішувати проблеми прогнозування і ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків, переробки й утилізації відходів виробництва і споживання, контролю над якістю оточуючого середовища тощо. Для науки в цілому головним стає не просте накопичення та поширення знань, а їх систематизація, системне, синтетичне осмислення, пізнання законів та закономірностей розвитку природи, людини й суспільства, що має втілюватися у послідовне і систематичне формування природничо-наукового світогляду майбутніх фахівців.

Така узагальнена система знань людини про природні явища і її відношення до основних принципів буття природи складає природничо-науковий і гуманітарний аспекти світогляду. Адже матеріальна єдність світу в тих галузях, де людина перетворює природу, вже не може бути розкритою лише природничими науками, тому що взаємодіюче з нею суспільство теж являє собою матерію вищого ступеня розвитку. Технічні (прикладні) науки, які відображають закони руху матеріальних засобів людської діяльності і які є тією ланкою, що у взаємодії поєднує людину і природу, теж свідчать про матеріальність засобів людської діяльності, з допомогою яких пізнається і перетворюється природа. І від того, в який спосіб і з якими наслідками нинішнім людством здійснюється перетворення природи, залежатиме його майбутній сталий розвиток. Вирішення цих проблем постало як завдання загальнонаукового характеру, адже вимагає посилення взаємозв'язку та інтеграції всіх наук. Тому педагогам необ-

хідно усвідомлювати взаємозв'язок і взаємозалежність наук з тим, щоб підготувати своїх учнів до адаптації у швидкозмінних умовах тісної інтеграції науки-освіти-виробництва в інформаційно-техногенному суспільстві.

Вступаючи в реальне життя, випускникам освітніх закладів необхідно буде адаптуватися не лише до умов високотехнологічного, інформаційно-перенасиченого світу, але й до світу переобтяженого глобальними проблемами, такими як зміна клімату, виснаження природних ресурсів, енергетичний «голод», антропогенне навантаження на довкілля, демографічна проблема та інші, які мають системний характер. І від того, чи будуть знайдені шляхи вирішення цих проблем, забезпечуватиметься й сталий розвиток майбутніх поколінь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Краснобокий Ю., Ткаченко І. Місце і значення природничих наук у концепції сталого розвитку. *Наукові записки. Випуск 5. Серія: Проблеми фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 2.* Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. С. 113–117.

2. Локтєв В. Знання – сила? *Вісник НАН України.* 2018. № 1. С. 72–83.

Юлія КУЗЬМЕНКО
(Херсон, Україна)

ЗЕМЛЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Земля – важливий аспект суверенітету кожної держави, а тому цілком логічно, що в українському законодавстві «у національній адміністративно-правовій системі продовжують свій розвиток ринкові земельні відносини» [1, 119]. «Важливо урегулювати правове поле земельних відносин відповідно до сучасних вимог суспільства» [3, 169].

Земельний кодекс України у статті 1 відтворює положення статті 14 Конституції України про те, що земля основним національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. Запровадження цієї норми зумовлено певними особливостями такого об'єкта правового регулювання й охорони, як земля.

Земля виконує три важливі функції, що є ключовими для забезпечення нормальної життєдіяльності суспільства – економічну, соціальну й екологічну. Виконуючи економічну функцію, земля виступає як важливий матеріальний ресурс, що відіграє роль основного засобу виробництва та предмета праці в сільському господарстві, як просторовий базис для розвитку інших галузей економіки. Соціальне значення землі зводиться до того, що вона є місцем проживання всього людства. Екологічна функція землі полягає в тому, що земля є центральним, цементуючим ресурсом екологічної системи в цілому, так і окремих елементів природного середовища.

Земля, з одного боку, є самостійним об'єктом господарського використання, а з іншого – складовою довкілля, яка сприяє формуванню складних природних утворень, тобто екологічних систем, справляє біологічний вплив на створення природних комплексів – заповідників, заказників, пам'яток природи, лікувальних, оздоровчих зон тощо.